

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Moduł Sprawozdawczy Polskiej Bibliografii Naukowej

Author: Ewa Aleksandra Rozkosz, Aneta Drabek

Citation style: Rozkosz Ewa Aleksandra, Drabek Aneta. (2016). Moduł Sprawozdawczy Polskiej Bibliografii Naukowej. "Biuletyn EBIB" (2016, nr 3, s. 1-18).

Uznanie autorstwa - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie pod warunkiem oznaczenia autorstwa.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Ewa A. Rozkosz
Centrum Informacji Naukowej
Dolnośląska Szkoła Wyższa
ewa.rozkosz@dsw.edu.pl

Aneta Drabek
Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego
aneta.drabek@ciniba.edu.pl

Moduł Sprawozdawczy Polskiej Bibliografii Naukowej

Streszczenie: Celem tekstu jest omówienie zasad sprawozdawczości w zakresie publikacji naukowych oraz przedstawienie Modułu Sprawozdawczego Polskiej Bibliografii Naukowej, czyli miejsca gromadzenia danych. Przekazywanie danych o publikacjach jest obowiązkiem wszystkich polskich jednostek naukowych, które ubiegają się o środki na finansowanie swojej działalności statutowej. Zakres danych oraz terminy ich dostarczania regulują akty wykonawcze do Ustawy o zasadach finansowania nauki. Sposób przekazywania danych od strony technicznej opisany jest na stronach internetowych Modułu Sprawozdawczego. Zasady sprawozdawczości rodzą wiele pytań wśród osób bezpośrednio zaangażowanych w ten proces (m.in. bibliotekarzy i pracowników dokumentacji oraz informacji naukowej) oraz odpowiedzialnych za poprawność danych, tj. kierowników jednostek naukowych.

Słowa kluczowe: Moduł Sprawozdawczy Polskiej Bibliografii Naukowej, System Informacji o Nauce, PBN-S, Polska Bibliografia Naukowa.

Polskie jednostki naukowe od 2015 r. mają obowiązek regularnego przesyłania danych o publikacjach naukowych do Systemu Informacji o Nauce, zwanego dalej Systemem. Obecnie jednostki przekazują dane do Modułu Sprawozdawczego Polskiej Bibliografii Naukowej (PBN-S), która stanowi część systemu. Przesłane dane o publikacjach są publicznie dostępne, co pozwala zainteresowanym osobom i podmiotom śledzić efekty (finansowania) działalności badawczo-rozwojowej jednostek, a samym jednostkom kształtować politykę kadrową i naukową¹. Naszym celem jest przedstawienie zasad sprawozdawczości w zakresie publikacji naukowych oraz PBN-S, czyli miejsca gromadzenia danych.

Podstawa prawna

Obowiązek sprawozdawczy odnosi się do różnych danych związanych z działalnością badawczo-rozwojową. Niemniej jednak w niniejszym tekście ograniczamy się do danych o publikacjach naukowych. Zakres i zasady regularnego ich przesyłania określają następujące akty prawne:

- *Ustawa o zasadach finansowania nauki*² zwana dalej ustawą wprowadza obowiązek sprawozdawczości i zawiera informacje o typach publikacji, któ-

---

¹ Forma udostępniania tych danych daleka jest jednak od oczekiwań środowiska naukowego. Sprawozdania udostępniane są w obszarze PBN-R, w postaci plików w formacie PDF. Opisujemy to bardziej szczegółowo w dalszej części artykułu.

² *Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki*. Dz.U. 2010 nr 96, poz. 615 z późn. zm.

rych dane bibliograficzne jednostki naukowe powinny przysyłać do systemu.

- *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie Systemu Informacji o Nauce*³ zawiera szczegółowy zakres danych dla poszczególnych typów publikacji, jak również terminy ich przesyłania do systemu.
- Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 10 lipca 2015 r.⁴ dotyczący terminu wprowadzenia danych i informacji do Systemu Informacji o Nauce oraz możliwości uzupełniania i korygowania wprowadzonych informacji zawiera informację, że po przekroczeniu ustawowego terminu przekazania pierwszej partii rekordów (czyli 25 sierpnia 2015 r.) nadal będzie możliwe uzupełnianie i korygowanie danych.

Znaczenie dla jednostek może mieć również *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 lipca 2012 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym*⁵, które dostarcza pewnych rozstrzygnięć w zakresie definiowania typów publikacji (np. warunków, jakie musi spełnić książka, aby zostać uznana za monografię naukową) oraz pojęcia afiliacji. Wskazany akt prawny odnosi się do zakończonej ewaluacji jednostek naukowych za lata 2009 – 2012. Niektóre definicje w nim zawarte (np. definicja monografii) ulegną zmianie 1 stycznia 2017 r., gdy wejdzie w życie *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 października 2015 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym*⁶. Nowe rozporządzenie określać będzie zasady ewaluacji za lata 2013 – 2016.

Związek między „rozporządzeniami parametryzacyjnymi”⁷ a systemem jest dość kłopotliwy. Ustawa nie wskazuje tych rozporządzeń jako źródła informacji o typach publikacji, których dane przesyłane są do systemu. Z drugiej strony dla przedstawicieli wielu jednostek związek jest oczywisty – oba systemy powiązane są z finansowaniem nauki i mierzeniem produktywności (osiągnięć naukowych). Spodziewają się więc, że przesłane dane będą podstawą oceny jednostek naukowych w najbliższej parametryzacji w 2017 r. lub też będzie prosty mechanizm ich przekazania do Ankiety jednostki (aplikacji służącej do gromadzenia i przekazywania ministerstwu danych o osiągnięciach naukowych w ramach oceny parametrycznej). Skoro zostały już one umieszczone w systemie, ich ponowne przekazywanie wydaje się być marnotrawstwem sił i środków tych jednostek. Jeżeli

---

³ *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie Systemu Informacji o Nauce*. Dz.U. 2015, poz. 944.

⁴ Komunikat [z dnia 10 lipca 2015 r.] w sprawie terminu wprowadzania danych i informacji do Systemu Informacji o Nauce w ramach Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym „POL-on” [on-line], [dostęp 28.04.2016]. Dostępny w: http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2015_07/cd1bbba140db3271185d573b1009ec42.pdf.

⁵ *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 lipca 2012 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym*. Dz.U. 2012, poz. 877 ze zm.

⁶ *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 października 2015 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym*. Dz.U. 2015, poz. 2015.

⁷ Używamy terminu ocena parametryczna (lub parametryzacja) dla określenia procesu ewaluacji jednostek naukowych, przeprowadzanego raz na cztery lata, w następstwie którego jednostkom naukowym nadawana jest kategoria naukowa.

spełnią się oczekiwania jednostek, to najrozsądniejszym rozwiązaniem jest przyjmowanie definicji typów publikacji, które zawarte są w nowym „rozporządzeniu parametryzacyjnym”. To sprawi, że zbiory sprawozdanych danych nie będą musiały być uzupełniane o publikacje nieuznawane – w myśl starego „rozporządzenia parametryzacyjnego” – za dorobek naukowy. Jednostki naukowe nie uzyskały w tym zakresie jasnych wytycznych.

Zakres danych

Jednostki naukowe są zobowiązane przesyłać do systemu dane bibliograficzne dla trzech typów publikacji:

- publikacji w czasopismach naukowych,
- monografii naukowych (autorskich i zbiorowych),
- rozdziałów w monografiach naukowych,

których autorzy, a w przypadku monografii zbiorowych także redaktorzy, wskazali nazwę jednostki w afiliacji. Wśród publikacji mogą więc znaleźć się zarówno teksty pracowników, jak i osób niezatrudnionych w tych jednostkach, np. doktorantów.

Z punktu widzenia zasad finansowania i rozliczania działalności naukowej jednostek to afiliacja autora rozstrzyga, czy praca może być zaliczona do dorobku jednostki. Źródłem takiej informacji (tj. afiliacji) powinna być sama publikacja. Jednak istnieją publikacje, które nie zawierają afiliacji lub też zawierają nazwy co najmniej dwóch jednostek naukowych w afiliacji (przy danym autorze). W takich przypadkach już na poziomie gromadzenia danych na potrzeby sprawozdawczości warto, aby działy dokumentacji zbierały od autorów stosowne oświadczenia rozstrzygające, czy publikacja jest częścią dorobku tej jednostki⁸.

Publikacje mające wielu autorów mogą być sprawozdawane przez wiele jednostek naukowych, o ile poszczególni autorzy wskazali ich nazwy w afiliacji.

Każda publikacja wprowadzana do systemu może mieć cztery rodzaje autorów⁹:

- A. autorzy zatrudnieni w jednostce naukowej i afiliujący do niej,
- B. autorzy zatrudnieni w jednostce naukowej i nieafiliujący do niej,
- C. autorzy niezatrudnieni w jednostce naukowej i afiliujący do niej,
- D. autorzy niezatrudnieni w jednostce naukowej i nieafiliujący do niej.

Rysunek 1 pokazuje, gdzie, na poziomie formularza do wprowadzania danych w PBN-S, znajdują się autorzy z poszczególnych kategorii.

---

⁸ Autor może złożyć takie oświadczenie (odnoszące się do publikacji np. z podwójną afiliacją) tylko do jednej, wybranej jednostki naukowej.

⁹ Kiedy mowa o zatrudnieniu autora w jednostce, chodzi o zatrudnienie w tym samym roku, w którym wydana została publikacja.

Autorzy *

	Imię	Nazwisko	Afiliuje do jednostki	Zatrudniony w jednostce	
A	<input type="text" value="Nowak"/>	<input type="text" value="Jan"/>	☒	☒	<input type="button" value="Usuń"/>
B	<input type="text" value="Kowalski"/>	<input type="text" value="Tomasz"/>	☐	☒	<input type="button" value="Usuń"/>
C	<input type="text" value="Wiśniewska"/>	<input type="text" value="Ewa"/>	☒	☐	<input type="button" value="Usuń"/>
D	<input type="text" value="Malinowska"/>	<input type="text" value="Katarzyna"/>	☐	☐	<input type="button" value="Usuń"/>

Liczba pozostałych autorów B D

Rys. 1. Formularz wprowadzania danych bibliograficznych artykułu do PBN-S. Widok z poziomu użytkownika z uprawnieniami Importera Publikacji

Źródło: Polska Bibliografia Naukowa [on-line], [dostęp 24.05.2016]. Dostępny w: <https://pbn.nauka.gov.pl>.

W formacie XML dane o afiliacji i zatrudnieniu autorów wskazanych we wcześniejszym przykładzie będą miały następującą postać:

```
<author>
  <given-names>Jan</given-names>
  <family-name>Nowak</family-name>
  <affiliated-to-unit>true</affiliated-to-unit>
  <employed-in-unit>true</employed-in-unit>
  <system-identifier system="PBN">00001</system-identifier>
</author>
<author>
  <given-names>Tomasz</given-names>
  <family-name>Kowalski</family-name>
  <affiliated-to-unit>false</affiliated-to-unit>
  <employed-in-unit>true</employed-in-unit>
  <system-identifier system="PBN">00011</system-identifier>
</author>
<author>
  <given-names>Ewa</given-names>
  <family-name>Wiśniewska</family-name>
  <affiliated-to-unit>true</affiliated-to-unit>
  <employed-in-unit>false</employed-in-unit>
  <system-identifier system="PBN">00101</system-identifier>
</author>
<author>
  <given-names>Katarzyna</given-names>
  <family-name>Malinowska</family-name>
```

```
<affiliated-to-unit>>false</affiliated-to-unit>
<employed-in-unit>>false</employed-in-unit>
<system-identifier system="PBN">02001</system-identifier>
</author>
<other-contributors>2</other-contributors>
```

Zakres danych obowiązujący w chwili pisania tego artykułu (maj 2016 r.) prezentuje tabela 1. Rozporządzenie regulujące zasady sprawozdawczości nie wyróżnia danych obligatoryjnych i fakultatywnych. Oznacza to, że jednostki naukowe powinny dostarczać pełny komplet danych dla każdej sprawozdawanej publikacji, zgodnie ze specyfikacją.

Tab. 1. Zakres danych dla publikacji

Typ publikacji	Dane
publikacje w czasopismach naukowych	imiona i nazwiska autorów publikacji będących w roku jej wydania pracownikami jednostki naukowej [autorzy, którzy afiliowali do jednostki naukowej]
	imiona i nazwiska pozostałych autorów publikacji niebędących w roku jej wydania pracownikami jednostki naukowej [autorzy, którzy afiliowali do jednostki naukowej]
	liczba pozostałych autorów, którzy nie afiliowali publikacji do jednostki naukowej
	pełna nazwa czasopisma naukowego
	ISSN DOI czasopisma [jeżeli posiada]
	tytuł publikacji
	język publikacji
	rok wydania, tom lub zeszyt, numery stron
	informacje o otwartym dostępie do publikacji: – sposób udostępnienia: otwarte czasopismo, otwarte repozytorium, inne – wersja udostępnionego tekstu: oryginalna wersja autorska, ostateczna wersja autorska, ostateczna wersja opublikowana – otwarta licencja, na której licencja jest dostępna: [do wyboru licencje] Creative Commons, inna otwarta licencja, – data udostępnienia publikacji w sposób otwarty
	identyfikator DOI lub adres strony zawierającej pełny tekst [dotyczy publikacji elektronicznych dostępnych w Internecie]
	informacja o tym, czy publikacja jest materiałem konferencyjnym: – nazwa konferencji, – data rozpoczęcia i zakończenia konferencji, – państwo i miejscowość, w której odbyła się konferencja, – informacja o indeksowaniu w bazach danych (Web of Science Core Collection, Scopus) lub innych bazach danych [wykazu pozostałych baz nie podano]
	publikacje w monografiach wieloautorskich, w tym takich, w których nie określono autorów poszczególnych rozdziałów
imiona i nazwiska pozostałych autorów oraz redaktorów naukowych niebędących w roku jej wydania pracownikami jednostki naukowej [autorzy, którzy afiliowali do jednostki naukowej]	
liczba pozostałych autorów lub redaktorów naukowych, którzy nie afiliowali publikacji do jednostki naukowej	
pełny tytuł monografii	
wydawca monografii	

	numer ISBN
	język monografii
	rok wydania
	objętość w arkuszach wydawniczych
	informacje o otwartym dostępie do publikacji: – sposób udostępnienia: otwarte czasopismo, otwarte repozytorium, inne – wersja udostępnionego tekstu: oryginalna wersja autorska, ostateczna wersja autorska, ostateczna wersja opublikowana – otwarta licencja, na której licencja jest dostępna: [do wyboru licencje] Creative Commons, inna otwarta licencja, – data udostępnienia publikacji w sposób otwarty
	identyfikator DOI lub adres strony zawierającej pełny tekst [dotyczy publikacji elektronicznych dostępnych w Internecie]
	informacja o tym, czy publikacja jest materiałem konferencyjnym: – nazwa konferencji, – data rozpoczęcia i zakończenia konferencji, – państwo i miejscowość, w której odbyła się konferencja, – informacja o indeksowaniu w bazach danych (Web of Science Core Collection, Scopus) lub innych bazach danych [wykazu pozostałych baz nie podano]
publikacje w rozdziałach w monografiach naukowych wieloautorskich, w których określono autorów poszczególnych rozdziałów	informacje o monografii naukowej, której fragment stanowi dany rozdział
	imiona i nazwiska autorów oraz redaktorów naukowych monografii będących w roku jej wydania pracownikami jednostki naukowej [autorzy, którzy afiliowali do jednostki naukowej]
	imiona i nazwiska pozostałych autorów oraz redaktorów naukowych niebędących w roku jej wydania pracownikami jednostki naukowej [autorzy, którzy afiliowali do jednostki naukowej]
	liczba pozostałych autorów lub redaktorów naukowych, którzy nie afiliowali publikacji do jednostki naukowej
	tytuł rozdziału
	język rozdziału
	objętość w arkuszach wydawniczych
	informacje o otwartym dostępie do publikacji: – sposób udostępnienia: otwarte czasopismo, otwarte repozytorium, inne – wersja udostępnionego tekstu: oryginalna wersja autorska, ostateczna wersja autorska, ostateczna wersja opublikowana – otwarta licencja, na której licencja jest dostępna: [do wyboru licencje] Creative Commons, inna otwarta licencja, – data udostępnienia publikacji w sposób otwarty
	identyfikator DOI lub adres strony zawierającej pełny tekst [dotyczy publikacji elektronicznych dostępnych w Internecie]
	informacja o tym, czy publikacja jest materiałem konferencyjnym: – nazwa konferencji, – data rozpoczęcia i zakończenia konferencji, – państwo i miejscowość, w której odbyła się konferencja, – informacja o indeksowaniu w bazach danych (Web of Science Core Collection, Scopus) lub innych bazach danych [wykazu pozostałych baz nie podano]

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie Systemu Informacji o Nauce. Dz.U. 2015, poz. 944 ze zm.

Większość wymaganych danych to standardowe dane z opisu bibliograficznego, które zbierane są w bibliografiach dorobku pracowników prowadzonych przez ośrodki informacji naukowej, działy dokumentacji i biblioteki. Jednakże w wymogach ujętych w rozporządzeniu o systemie z 2015 r. znalazły się „nowe dane”, które zaskoczyły bibliografów. Na potrzeby sprawozdawczości konieczne stało się uzupełnienie

obszernych opisów bibliograficznych w bazach lokalnych (bibliografiach dorobku publikacyjnego), co w wielu przypadkach było dość kłopotliwe.

Do takich kłopotliwych „nowych danych” należą: indeksowanie materiałów konferencyjnych w bazach Web of Science™ Core Collection, Scopus oraz *w innych bazach danych uznanych w środowisku naukowym danej dyscypliny naukowej za spełniające kryterium szerokiej dostępności*¹⁰. Problem stanowią zwłaszcza te „inne uznane bazy”, ponieważ nie podano ani w rozporządzeniu, ani nigdzie indziej wykazu tych baz i nie wiadomo, jakie będą kryteria tej „uznaniowości”. Jeśli taka lista baz ukaże się w 2017 r., czy to oznacza, że trzeba będzie sprawdzić wszystkie materiały konferencyjne z czterech lat pod kątem indeksowania w źródłach?

Jeszcze więcej problemów sprawiły i sprawiają dane o otwartym dostępie do publikacji. W Polsce coraz więcej mówi się na temat otwartego dostępu, otwarte modele publikowania upowszechniają się wśród redakcji czasopism naukowych. Na stronach internetowych wielu czasopism, których redakcje zdecydowały się na wykorzystanie otwartych licencji (przede wszystkim licencji Creative Commons) pojawiły się odpowiednie oznaczenia. Jednocześnie nadal wiele czasopism nie informuje w wystarczający sposób o zasadach prawno-autorskich, a to powoduje, że autorzy (a czasem i wydawcy) nie są w stanie odpowiedzieć na pytanie o zakres i/lub nazwę stosowanej licencji. Ponadto niektóre czasopisma „otwierają” dostęp do artykułów z opóźnieniem (np. stosują czasowe embargo), co bardzo komplikuje sprawę, w przypadku bieżącego przekazywania danych do PBN-S. Niektóre wymagane rozporządzeniem dane, np. data udostępnienia publikacji w sposób otwarty są podawane niezwykle rzadko i właściwie nie wiadomo, gdzie ich szukać. Ich poprawne ustalenie wymagałyby za każdym razem przeprowadzenia małego „śledztwa”.

Polska Bibliografia Naukowa – Moduł Repozytoryjny a Moduł Sprawozdawczy

System składa się z wielu modułów. Na ich stronach internetowych można odnaleźć szczegóły techniczne dotyczące dokładnego miejsca i sposobu przyjmowania danych. Nazwy tych modułów nie są wyszczególnione w żadnym z aktów prawnych odnoszących się do obowiązku sprawozdawczości.

Jeżeli chodzi o dorobek publikacyjny, jak czytamy na stronie Polskiej Bibliografii Naukowej *oficjalnym miejscem wprowadzania danych i informacji o działalności badawczo-rozwojowej jest Moduł Sprawozdawczy PBN*¹¹. Określenie moduł nie odnosi się tutaj do „modułu” w systemie, ale ma na celu odróżnienie dwóch różnych narzędzi udostępnianych na stronie Polskiej Bibliografii Naukowej (PBN): Modułu Repozytoryjnego (PBN-R) i Modułu Sprawozdawczego. Są to dwa odrębne narzędzia, niepowiązane ze sobą. Wiele wyjaśnia krótki rys historyczny PBN.

PBN powstała jako część projektu o nazwie: Stworzenie systemu informacji o szkolnictwie wyższym POL-on, który realizowany był w latach 2010–2014 na

---

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie Systemu Informacji o Nauce. Dz.U. 2015, poz. 944.

¹¹ Polska Bibliografia Naukowa [on-line], [dostęp 24.05.2016]. Dostępny w: <http://pbn.nauka.gov.pl>.

zlecenie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Został on przygotowany przez Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego (ICM UW), które stworzyło bazę „otwartą”, dającą możliwość wprowadzania danych wszystkim osobom, które założyły konto¹². W drugiej połowie 2012 r. baza Polska Bibliografia Naukowa została uruchomiona i od tej pory można było wprowadzać dane o publikacjach. Od 2015 r. (po stworzeniu Modułu Sprawozdawczego) ta część PBN została nazwana Modułem Repozytoryjnym¹³. 8 kwietnia 2015 r. drugim operatorem technicznym została firma Index Copernicus International (ICI). Nowy operator stworzył Moduł Sprawozdawczy, który miał umożliwić jednostkom naukowym realizację wprowadzonego obowiązku sprawozdawczego (w zakresie publikacji). Moduł Repozytoryjny nie spełniał tych wymogów. Został jednak pozostawiony, gdyż wiele jednostek wykorzystywało go do tworzenia bibliografii dorobku publikacyjnego. Były to najczęściej jednostki niemające żadnych lokalnych systemów do rejestracji danych o publikacjach. Aby umożliwić im przesłanie raz zgromadzonych w PBN-R danych do PBN-S operator (ICI) wprowadził nową funkcjonalność: EKSPORT PUBLIKACJI, która pozwalała osobom posiadającym uprawnienia MANAGERA BIBLIOGRAFII dla swojej jednostki na wygenerowanie pliku XML z danymi, zgodnego ze schematem stosowanym w PBN-S. W dniu 8 kwietnia 2016 r. nastąpiła kolejna zmiana operatora. Został nim Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy (OPI). W wiadomości przesłanej przez do użytkowników PBN-S przez nowego operatora znalazła się zapowiedź kolejnych zmian, które – jak podało OPI – mają na celu *uproszczenie kontroli nad repozytorium i sprawozdawczością oraz optymalizację działania systemu*¹⁴.

W dalszej części zajmować będziemy się wyłącznie Modułem Sprawozdawczym, jako właściwą częścią systemu, służącą do regularnego przesyłania danych o publikacjach w ramach obowiązku sprawozdawczego¹⁵.

Role w PBN-S

W związku z realizacją obowiązku składania sprawozdań z danymi o publikacjach ICI przygotował rodzaj specjalnych uprawnień dotyczących Modułu Sprawozdawczego. Osobę, która takie uprawnienia w module posiada, nazwano IMPORTEREM PUBLIKACJI. Ma on pełne uprawnienia do edycji danych w Module Sprawozdawczym. Obowiązki Importera Publikacji wyszczególnione na stronie PBN zawierają się w czterech punktach:

- eksport danych jednostki naukowej z bazy PBN,
- import danych, wprowadzanie danych przez interfejs WWW, przeglądanie, edycja i zatwierdzanie danych w Module Sprawozdawczym,

---

¹² W lipcu 2013 r. w PBN było już ponad 5 tys. zarejestrowanych użytkowników. Zob. *Polska Bibliografia Naukowa* [on-line], [dostęp 24.05.2016]. Dostępny w: <https://pbn.nauka.gov.pl/sedno-webapp/statistics>.

¹³ ROZKOSZ, E. A. Polska Bibliografia Naukowa – fakty i oczekiwania. *Biuletyn EBIB* [on-line]. 2013, nr 144 [Dostęp 10.05.2016]. Dostępny w: <http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/article/view/124>.

¹⁴ Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy. *PBN - newsletter - kwiecień 2016* [on-line]. Do: E. ROZKOSZ. 13.04.2016. [dostęp 13.04.2016]. Korespondencja osobista.

¹⁵ Z uwagi na planowane przez obecnego operatora zmiany zaznaczamy, że prezentujemy informacje o PBN-S wg stanu na dzień 6 maja 2016 r.

- zamykanie sprawozdania w Module Sprawozdawczym,
- generowanie raportów złożonego sprawozdania w Module Sprawozdawczym¹⁶.

W tych kilku zdaniach zawiera się ogromna praca, którą muszą wykonać odpowiednie osoby. Zadania Importerów Publikacji nie ograniczają się do samego importu pliku z danymi, przygotowanego według wytycznych operatora PBN-S. Ich rolą jest również przeglądanie rekordów i w razie potrzeby ich uzupełnianie (np. o dane odnoszące się do afiliacji i miejsca zatrudnienia autorów), usuwanie (np. w przypadku publikacji popularnonaukowych). Jeżeli plik z danymi jest właściwie przygotowany to Importer Publikacji nie musi zajmować się korektą danych. Niemniej jednak to na osobie z tymi uprawnieniami leży obowiązek zatwierdzenia każdego opisu i wygenerowania sprawozdania. W przypadku dużych jednostek naukowych, reprezentujących dyscypliny naukowe, w których powstaje duża liczba publikacji, mówimy o zatwierdzeniu setek i tysięcy rekordów. W niektórych jednostkach naukowych, nieprowadzących bibliografii dorobku, Importerzy Publikacji wpisują dane o publikacjach ręcznie do PBN-S, co jest zadaniem czasochłonnym, wymagającym koncentracji i znajomości dodatkowych źródeł (np. bibliografii czy katalogów), na podstawie których można by było uzupełnić dane w dostarczonych (często przez autorów) opisach i je zweryfikować.

Przydzielanie roli Importera Publikacji odbywa się inaczej niż to miało miejsce w przypadku PBN-R dla roli Managera Bibliografii. W Module Repozytoryjnym te uprawnienia nadawane były przez uczelnianych administratorów POL-onu, w Module Sprawozdawczym nadaje je wyłącznie Administrator PBN, czyli operator PBN. Aby zostać Importerem Publikacji nie wystarczy zwykłe zgłoszenie. Potrzebne jest także pisemne upoważnienie podpisane przez kierownika jednostki naukowej. Oryginał oraz zeskanowaną wersję upoważnienia należy przesać na adres operatora technicznego PBN. Ten dość skomplikowany sposób przydzielania uprawnień, niespotykany w żadnym innym module POL-on, przysporzył wielu problemów zwłaszcza w okresie sierpień-wrzesień 2015 r. Moduł Sprawozdawczy pojawił się w sierpniu i wtedy też ICI przesyłał pierwsze informacje na jego temat na uczelnie. Jednak niektóre jednostki (decyzją swych przełożonych) w sierpniu są zamknięte lub ograniczają swą działalność do niezbędnego minimum. Stąd też w wielu przypadkach informacja o PBN-S trafiła dużo później lub być może nawet została pominięta w natłoku korespondencji. Ponieważ trwał okres urlopowy, często w jednostkach naukowych nie było osoby odpowiedzialnej, która mogłaby podpisać stosowne upoważnienie, a czas składania pierwszego sprawozdania (w którym miały się znaleźć informacje o publikacjach z niemal trzech lat) zbliżał się nieubłaganie.

Problem był także z bazą testową PBN-S. Wszystkie instytucje, które zdecydowały się na import danych ze swojej lokalnej bazy, musiały w tym celu przygotowywać dane w formacie XML zgodnie ze schematem opracowanym przez ICI. Aby mieć pewność, że dane te zaimportują się bez żadnych błędów, można było te pliki testować w specjalnie do tego przygotowanej bazie testowej. Ale dostęp do niej mieli tylko Importerzy Publikacji. Biorąc pod uwagę, że lokalne bazy bibliograficzne są

---

¹⁶ Importer Publikacji. W: *Pomoc PBN* [on-line], [dostęp 10.05.2016]. Dostępny w: http://pbn-pomoc.opi.org.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=249&Itemid=244&lang=pl.

tworzone i zarządzane w bibliotekach, które zgodnie z *Ustawą o zasadach finansowania nauki* nie są jednostkami naukowymi, nie było możliwości uzyskania takich uprawnień przez pracowników ośrodków informacji naukowej, działów dokumentacji czy bibliotek. W związku z tym trzeba było prosić kierowników właściwych jednostek, aby zgodzili się upoważnić pracowników tych agend uczelni jako Importerów Publikacji. Biorąc pod uwagę, że w Module Sprawozdawczym nie ma żadnej gradacji uprawnień i każda uprawniona osoba ma takie same możliwości edycji danych – decyzja ta nie musiała być aż taka oczywista.

Presja czasowa oraz bardzo niefortunny moment wprowadzenia Modułu Sprawozdawczego spowodowały narastające poczucie frustracji i zniechęcenia. Dodatkowo brak informacji ze strony Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (które przecież jest adresatem tych sprawozdań) doprowadził do tego, że niektóre jednostki naukowe nie zaufały otrzymanej od Index Copernicus International korespondencji w sprawie konieczności powołania Importerów Publikacji oraz obowiązku sprawozdawczości realizowanego za pomocą PBN-S, zastanawiając się, jaką rolę pełni w tym procesie ta „prywatna firma”.

Sposób przekazywania danych do PBN-S

Istnieją dwa podstawowe sposoby przekazania danych do PBN-S:

- bezpośrednie wpisywanie danych o publikacjach,
- zaimportowanie pliku z danymi.

Pierwszy sposób polega na bezpośrednim wprowadzaniu danych do PBN-S.

Jest możliwy do stosowania tylko w jednostkach, które mają niewielką liczbę publikacji. Dane wprowadzać może wyłącznie osoba posiadająca uprawnienia Importera Publikacji, dlatego uznajemy je za mało efektywne. Zaletą tego rozwiązania jest brak konieczności inwestowania przez jednostki w lokalne narzędzia do rejestracji dorobku. Importer Publikacji może wpisać dane pracy dostarczonej przez autora, korzystając z prostego formularza on-line (rys. 2). Jednostki wybierające tę metodę muszą się jednak liczyć z okresami braku dostępności systemu. Kiedy PBN-S nie działa, osoby odpowiedzialne za bieżącą dokumentację zgłaszanych publikacji pozostają bez narzędzi. Do innych wad należy brak możliwości zweryfikowania poprawności wprowadzonych danych o publikacji przez ich autorów (dane są widoczne dla każdego dopiero po zatwierdzeniu sprawozdania przez jednostkę), brak możliwości wyeksportowania wprowadzonych do PBN-S danych do formatu umożliwiającego ich przetwarzanie (np. CSV, XML). A zatem w przypadku innych potrzeb jednostki związanych z dorobkiem publikacyjnym, cała praca dokumentacyjna musi zostać powtórzona.

Menu użytkownika

- Strona główna
- Szkolenia użytkowników
- Moje publikacje
- Dodaj publikację
- Dodaj czasopismo
- Moje instytucje
- Moje zgłoszenia
- Ustawienia
- Moduł sprawozdawczy

Artykuł

Dane czasopisma

Tytuł czasopisma *

ISSN

EISSN

Identyfikator DOI

Strona www

Wydawca

Publikacja

Tytuł artykułu *

Główny język publikacji *

Data publikacji *

Link do publicznie dostępnego pełnego tekstu

Identyfikator DOI

Rys. 2. Formularz on-line do wprowadzania danych bibliograficznych artykułu do PBN-S z przykładowymi danymi. Widok z poziomu użytkownika z uprawnieniami Importera Publikacji
Źródło: Polska Bibliografia Naukowa [on-line], [dostęp 24.05.2016]. Dostępny w: <https://pbn.nauka.gov.pl>.

Drugi sposób polega na imporcie pliku z danymi do PBN-S. Wiąże się on z wykorzystaniem narzędzi pośrednich, za pomocą których jednostki naukowe gromadzą dane o publikacjach. Tymi narzędziami mogą być lokalne bazy z bibliografią uczelni/instytutu. Jednostki mogą wykorzystywać do tego celu również PBN-R. Zgromadzone w ten sposób dane muszą zostać zapisane w formacie XML (1 plik = cały zbiór danych), zgodnym z podanym przez operatora schematem danych¹⁷.

Wykorzystanie PBN-R jako narzędzia do rejestracji dorobku jest dyskusyjne. PBN-R wyposażony jest w specjalną funkcję (EKSPORT PUBLIKACJI), za pomocą której użytkownik z uprawnieniami Managera Publikacji może wygenerować plik XML. Taki plik zawiera informację o identyfikatorach autorów i czasopism. Wadą tego rozwiązania jest odmienny od PBN-S zakres danych. Przygotowany plik XML nie zawiera danych o bazie Scopus oraz o otwartym dostępie. Muszą być one zatem uzupełniane przez Importera Publikacji po zaimportowaniu pliku XML do PBN-S. Bez względu na to, jakie narzędzie wykorzysta jednostka naukowa do przygotowania pliku XML, po jego imporcie dane muszą być zatwierdzone przez Importera Publikacji.

¹⁷ Zob. Szczegółowy opis formatu plików importu. W: *Pomoc PBN* [on-line], [dostęp 10.05.2016]. Dostępny w: http://pbn-pomoc.opi.org.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=217&Itemid=279&lang=pl.

Poniżej prezentujemy przykładowy schemat pliku XML zawierającego jedną publikację, przygotowany dla jednostki z id=2467 (Wydział Nauk Pedagogicznych Dolnośląskiej Szkoły Wyższej), wraz z identyfikatorami pochodzącymi z PBN-R:

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8" standalone="yes"?>
<works xmlns="http://pbn.nauka.gov.pl/-/ns/bibliography" pbn-unit-
id="2467">
<article>

<modification-date>2016-02-03T00:00:02.594+01:00</modification-date>
<creation-date>2016-02-02T11:47:40.646+01:00</creation-
date><status>ACTIVE</status>

<title>Ocena ekspercka jako trzeci wymiar ewaluacji krajowych czasopism
naukowych</title>
  <author>
    <given-names>Emanuel</given-names>
    <family-name>Kulczycki</family-name>
    <system-identifier system="PBN">1488208</system-identifier>
    <affiliated-to-unit>>false</affiliated-to-unit>
  </author>
  <author>
    <given-names>Ewa</given-names>
    <family-name>Rozkosz</family-name>
    <system-identifier system="PBN">2441626</system-identifier>
    <affiliated-to-unit>>true</affiliated-to-unit>
  </author>
  <author>
    <given-names>Aneta</given-names>
    <family-name>Drabek</family-name>
    <system-identifier system="PBN">1460960</system-identifier>
    <affiliated-to-unit>>false</affiliated-to-unit>
  </author>
  <other-contributors>0</other-contributors>

  <lang>pl</lang>

  <abstract lang="en">The article discusses the peer-review evaluation of the
national scientific journals in the Polish research evaluation system. Our
study examines all journals (N = 2212) that are indexed on the 2015 Polish
Journal Ranking (the so-called „ministerial list”). It is the first edition
of the Polish Journal Ranking in which the peer-review evaluation has been
implemented. We have analyzed three dimensions of the evaluation (the
formal, the bibliometric, and the peer-review one) in each of the three
groups of sciences in which the journals are classified. We have found out
that the journal evaluation that is based on the peer-review has
fundamentally changed the final assessment of the journals in the group of
the humanities. The results of the peer-review evaluation in this group are
not related to the results of the formal and bibliometric evaluation. In
the group of natural sciences and in the group of social sciences, the
results of the peer-review evaluation correlate with the results of the
formal and bibliometric evaluation. Moreover, the journals citation
correlate with the results of the peer-review evaluation in the three
groups of sciences: the natural sciences, the social sciences, and the
humanities. Our findings show that adding the third dimension to the
evaluation of Polish scientific journals, i.e. peer-review, has resulted in
significant transformations of the assessment results only for the
humanities journals.</abstract>

  <keywords lang="en">
```

```
<k>journal rankings; Ministry of Science and Higher Education in Poland;  
peer-review; science policy; scientometrics</k>  
</keywords>  
  
<public-uri href="http://nauka-pan.pl/index.php/nauka/article/view/651"/>  
<publication-date>2016</publication-date>  
<is>ORIGINAL_ARTICLE</is>  
<system-identifier system="2467">711495</system-identifier>  
<system-identifier system="PBN">711495</system-identifier>  
  
<journal>  
  <title>Nauka</title>  
  <issn>1231-8515</issn>  
  <website href="http://www.nauka-pan.pl"/>  
  <system-identifier system="PBN">34989</system-identifier>  
  <publisher-name>Polska Akademia Nauk</publisher-name>  
</journal>  
  
<issue>1</issue>  
<pages>107-142</pages>  
</article>  
  
</works>
```

Przed przesłaniem pliku do PBN-S należy go spakować do formatu ZIP. Po zaimportowaniu pliku Importer Publikacji może edytować dane artykułu, a następnie zatwierdzić rekord. Złożenie sprawozdania wymaga zatwierdzenia wszystkich dodanych rekordów, a następnie wybrania opcji ZAMKNIJ SPRAWOZDANIE. Po wykonaniu tej czynności nie ma możliwości edycji dodanych rekordów, ale można je napisać rekordami zawierającymi poprawione lub uzupełnione dane.

Sposób prezentacji danych

Idea stworzenia Modułu Sprawozdawczego od samego początku podporządkowana była kwestii realizowania przez jednostki naukowe obowiązku sprawozdawczości zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym systemu. Zadbano więc o to, aby pojawiły się wszystkie wymagane pola obowiązkowe dokładnie w brzmieniu wskazanym przez ten akt prawny. Niestety niewiele przygotowano narzędzi ułatwiających pracę Importerom Publikacji. Dane zaimportowane do PBN-S widoczne są w postaci skróconych opisów (tytuł, typ publikacji, autor/zy, data publikacji) wyświetlanych po 10, 20 lub 50 rekordów na jednej stronie. Rekordów tych nie można posortować ani po tytule, ani po autorze. Aby odnaleźć właściwe dane, trzeba posłużyć się bardzo prostym formularzem wyszukiwawczym umożliwiającym szukanie jedynie po tytule (fragmencie tytułu). Dodatkowo wyniki można ograniczyć do roku i/lub typu publikacji oraz informacji, czy publikacja jest materiałem konferencyjnym. To bardzo niewiele, kiedy mamy do czynienia z dużymi jednostkami zatrudniającymi setki pracowników, którzy dostarczają miesięcznie danych o setkach publikacji. Taki ogrom materiału wymaga pracy co najmniej kilku importerów. Brak możliwości wyszukiwania po nazwisku autora zmusza Importerów Publikacji do mrówczej pracy i przeglądania wielokrotnie tych samych rekordów lub też drukowania poszczególnych stron wyników i robienia dodatkowych notatek. Brak również słowników, przede wszystkim autorów (zwłaszcza polskich naukowców afiliujących do polskich jednostek naukowych) oraz tytułów czasopism. Jest to znaczące utrudnienie zwłaszcza w sytuacji, gdy dane są wpisywane ręcznie; bardzo łatwo o pomyłkę, która może

spowodować brak przyporządkowania rekordu do odpowiedniej jednostki czy też artykułu do punktowanego czasopisma.

Do danych w Module Sprawozdawczym dostęp mają tylko Importerzy Publikacji. Na nich więc spoczywa obowiązek sprawdzenia, czy wszystkie opisy publikacji znalazły się w PBN-S, czy dane są poprawne, a następnie zatwierdzenia każdej publikacji i „zamknięcia” zatwierdzonych rekordów w sprawozdaniu. Nie ma możliwości, aby poszczególni autorzy mogli sprawdzić opisy swoich prac, ułatwiając pracę Importerom Publikacji i tym samym wykonując dodatkową korektę danych. Opisy są publicznie dostępne dopiero w złożonym sprawozdaniu, czyli na etapie, kiedy już nie ma możliwości ich poprawienia.

Importer Publikacji może korzystać z „Przeglądu archiwum”, czyli bazy sprawozdanych już publikacji. Może przeglądać rekordy publikacji, a także wyszukiwać dane o publikacjach, jeżeli zna ich tytuły (rys. 3). Ta opcja nie jest niestety publicznie dostępna. „Przegląd archiwum” został wprowadzony w celu umożliwienia Importerom Publikacji wyszukiwania rekordów do nadpisania i oznaczenia ich w odpowiedni sposób (służy do tego opcja: SKOPIUJ DO BIEŻĄCEGO OKRESU).

Przegląd archiwum

Wydział Nauk Pedagogicznych[2467]

Rok publikacji (Od - Do) 2013 Do

Typ publikacji

Tytuł

Materiał konferencyjny

Szukaj

Sprawozdanie 2015-10-28
Sprawozdanie 2016-01-27

Strona 1 z 8 [1-50 / 357]

Wyników na stronie 50 Sortuj wg Data publikacji Rosnąco

Znaleziono 357 publikacji

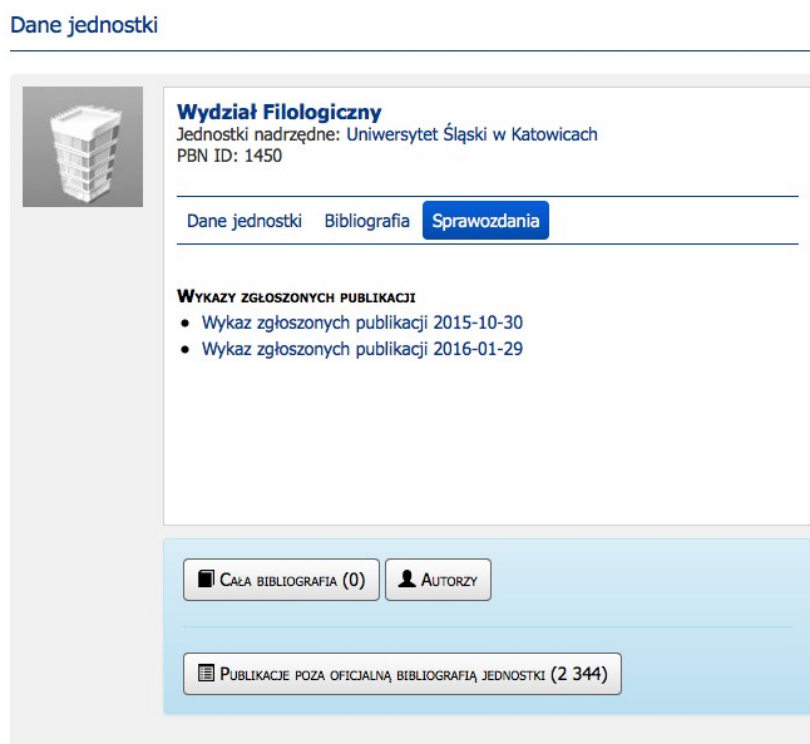
Researching and Transforming Adult Learning and Communities: The Local/Global Context
Książka
Opublikowano: 2016
Publikacja sprawozdana dnia: 2016-01-27

Rys. 3. Przegląd archiwum w Module Sprawozdawczym Polskiej Bibliografii Naukowej.
Widok z poziomu użytkownika z uprawnieniami Importera Publikacji
Źródło: Polska Bibliografia Naukowa [on-line], [dostęp 24.05.2016]. Dostępny w:
<https://pbn.nauka.gov.pl>.

Dostępne publicznie Sprawozdanie udostępniane jest w postaci bardzo „nieporęcznego” (statycznego) pliku PDF, w którym jeden opis zajmuje co najmniej jedną stronę wydruku. Tak przygotowany plik nie daje żadnej możliwości analizy

danych, przygotowania na ich podstawie raportów, statystyk itp. Ponieważ te same dane mogą być przekazywane ponownie i nadpisane (z uzupełnionymi elementami opisu), nie można nawet uzyskać informacji, ile rekordów zostało już zatwierdzonych, ponieważ ta sama publikacja może być dostępna w wielu sprawozdaniach. Taki plik pozwala jedynie na proste przeszukanie za pomocą funkcji FIND (CTRL-F) co, biorąc pod uwagę ogrom danych, jest daleko niewystarczające.

Umieszczenie sprawozdania jest bardzo nieintuicyjne. Aby zapoznać się ze sprawozdaniem danej jednostki, należy udać się na główną stronę PBN¹⁸, zmienić opcję wyszukiwania (Szukaj wśród) z publikacji na instytucje i wpisać w oknie nazwę jednostki naukowej. Następnie należy wybrać zakładkę Sprawozdania. Same sprawozdania udostępnione są jako „Wykazy zgłoszonych publikacji” (rys. 4). Jeżeli zakładka Sprawozdania jest niewidoczna w rekordzie jednostki naukowej, oznacza to, że jednostka nie przesłała jeszcze żadnego sprawozdania.

Rys. 4. Rekord Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Module Repozytoryjnym Polskiej Bibliografii Naukowej

Źródło: Polska Bibliografia Naukowa [on-line], [dostęp 24.05.2016]. Dostępny w:
https://pbn.nauka.gov.pl/sedno-webapp/institutions/1450/Wydział_Filologiczny.

W dolnej części rekordu jednostki (rys. 4) znajdują się linki do: „Całej bibliografii” oraz „Publikacji poza oficjalną bibliografią”. Oznaczenia te mogą wprowadzać w błąd. Odnoszą się one do bibliografii prowadzonej w PBN-R, a nie do wykazu publikacji sprawozdanych przez jednostki naukowej. Niewiele jednostek używa PBN-R do gromadzenia danych, nie można więc traktować braku danych w „Całej bibliografii” jako braku publikacji naukowych.

¹⁸ Polska Bibliografia Naukowa [on-line], [dostęp 24.05.2016]. Dostępny w: <http://pbn.nauka.gov.pl>.

Kalendarium prac

W ramach podsumowania utworzyliśmy krótkie kalendarium obrazujące porządek prac (i ich tempo) związanych ze sprawozdawczością dorobku publikacyjnego.

- **24 lutego 2015 r.** – ukazuje się *Ustawa z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. 2015 poz. 249). Zgodnie z art. 9 tej ustawy *Jednostki naukowe [...] wprowadzą do Systemu Informacji o Nauce dane i informacje, o których mowa w art. 4c ust. 3 i 10 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Dane i informacje wprowadza się za okres od dnia 1 stycznia 2013 r.*
- **8 kwietnia 2015 r.** – zmiana operatora technicznego bazy PBN, zostaje nim Index Copernicus International.
- **25 maja 2015 r.** – wchodzi w życie *Ustawa o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. 2015 poz. 249).
- **4 lipca 2015 r.** – wchodzi w życie *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie Systemu Informacji o Nauce* (Dz.U. 2015 poz. 944 ze zm.) zawierające szczegółowy zakres danych dla poszczególnych typów publikacji, jak również terminy ich przesyłania do systemu.
- **10 lipca 2015 r.** – ukazuje się *Komunikat w sprawie terminu wprowadzania danych i informacji do Systemu Informacji o Nauce w ramach Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym „POL-on”*. W Komunikacie tym Sekretarz Stanu prof. Marek Ratajczak informuje, że *po upływie ww. terminu [czyli nakazanego ustawą terminu przekazania danych – 25 sierpnia 2015 r.] nadal będzie możliwe uzupełnianie i korygowanie wprowadzonych informacji, a MNiSW planuje przeprowadzenie analizy procesu wprowadzania danych po rozpoczęciu roku akademickiego 2015/2016.*
- **4 lipca – 6 sierpnia 2015 r.** – funkcjonuje jedynie „stara” wersja PBN (później nazwana Modułem Repozytoryjnym PBN), która nie uwzględnia możliwości wpisania nowych informacji zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym systemu.
- **7 sierpnia 2015 r.** – w PBN pojawia się nowa funkcjonalność – Moduł Sprawozdawczy – która ma służyć jako miejsce składania sprawozdań jednostek naukowych.
- **25 sierpnia 2015 r.** – graniczna data przekazania pierwszej partii danych (za lata 2013–2015) do Polskiej Bibliografii Naukowej (trzy miesiące od uprawomocnienia się *Ustawy o finansowaniu nauki*).
- **29 września 2015 r.** – pierwsze szkolenie pt. „Polska Bibliografia Naukowa w kontekście obowiązków sprawozdawczych jednostek naukowych na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie Systemu Informacji o Nauce 2015”. Warszawa (prowadzenie: Index Copernicus International).
- **12 października 2015 r.** – drugie szkolenie pt. „Polska Bibliografia Naukowa w kontekście obowiązków sprawozdawczych jednostek naukowych na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie Systemu Informacji o Nauce 2015”. Warszawa (prowadzenie: Index

Copernicus International). Po raz pierwszy pojawia się informacja o konieczności „zatwierdzenia sprawozdania” co jest formalnym potwierdzeniem jego złożenia w PBN-S.

- **30 października 2015 r.** – data złożenia pierwszego sprawozdania za okres 1 stycznia 2013 – 30 września 2015 r. do PBN-S.
- **30 stycznia 2016 r.** – data złożenia drugiego sprawozdania za okres 1 października – 31 grudnia 2015 r.
- **11 marca 2016 r.** – ukazuje się *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lutego 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Systemu Informacji o Nauce* (Dz.U. 2016, poz. 309). Zgodnie z tym rozporządzeniem zmieniono częstotliwość składania przez jednostki z kwartalnej na półroczną. Określono w nim również daty składania sprawozdań na: 31 sierpnia (dane za okres 1 stycznia – 30 czerwca i 28 lutego (dane za okres 1 lipca – 31 grudnia).
- **8 kwietnia 2016 r.** – zmiana operatora technicznego PBN, zostaje nim Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy.
- **4–23 kwietnia 2016 r.** – zamknięcie PBN w związku ze zmianą operatora technicznego.

Podsumowanie

Od czasu uruchomienia Modułu Sprawozdawczego minęło 10 miesięcy¹⁹. W tym czasie uprawnienia uzyskało tysiące Importerów Publikacji, a w sprawozdaniach zamknięto opisy ponad pół miliona publikacji²⁰. Niestety wiele pytań i wątpliwości nadal pozostaje bez odpowiedzi. Nie udaje się ich znaleźć ani w systemie pomocy PBN-S, ani na stronie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Od kwietnia 2016 r. PBN ma nowego operatora, co daje nadzieje na zmiany. Niektóre z nich, jak wprowadzenie sposobności wyszukiwania po autorze, sortowanie wyników czy bardziej przejrzysty sposób prezentacji danych na pewno znacznie ułatwiły pracę Importerom Publikacji. Natomiast wdrożenie możliwości dostępu do PBN-S osobom z różnym poziomem uprawnień nie tylko usprawniłoby przepływ danych, ale także wpłynęłoby na lepszą ich jakość, bo ten sam opis mógłby być sprawdzany przez kilka osób. Na razie pozostaje jednak czekać i jednocześnie liczyć na to, że wykonana przez Importerów Publikacji i innych specjalistów praca zostanie wykorzystana podczas kolejnej parametryzacji i nie trzeba będzie tych danych wprowadzać raz jeszcze.

Bibliografia

1. Importer Publikacji. W: *Pomoc PBN* [on-line], [dostęp 10.05.2016]. Dostępny w: http://pbn-pomoc.opi.org.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=249&Itemid=244&lang=pl.
2. *Komunikat [z dnia 10 lipca 2015 r.] w sprawie terminu wprowadzania danych i informacji do Systemu Informacji o Nauce w ramach Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym „POL-on”*. [on-line], [dostęp 28.04.2016]. Dostępny w: http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2015_07/cd1bbba140db3271185d573b1009ec42.pdf.

---

¹⁹ Artykuł powstał na przełomie kwietnia i maja 2016 r.

²⁰ Por. artykuł P. Brzezińskiego, K. Szewczuk i W. Kiliszek w niniejszym numerze „Biuletynu EBIB”.

3. Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy. PBN - newsletter - kwiecień 2016 [on-line]. Do: E. ROZKOSZ. 13.04.2016. [dostęp 13.04.2016]. Korespondencja osobista.
4. *Polska Bibliografia Naukowa* [on-line], [dostęp 24.05.2016]. Dostępny w: <https://pbn.nauka.gov.pl>.
5. ROZKOSZ, E. A. Polska Bibliografia Naukowa – fakty i oczekiwania. *Biuletyn EBIB* [on-line]. 2013, nr 144 [dostęp 10.05.2016]. Dostępny w: <http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/article/view/124>.
6. *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 lipca 2012 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym*. Dz.U. 2012, poz. 877 ze zm.
7. *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie Systemu Informacji o Nauce*. Dz.U. 2015, poz. 944 ze zm.
8. *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 października 2015 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym*. Dz.U. 2015, poz. 2015.
9. *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lutego 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Systemu Informacji o Nauce*. Dz.U. 2016, poz. 309.
10. Szczegółowy opis formatu plików importu. W: *Pomoc PBN* [on-line], [dostęp 10.05.2016]. Dostępny w: http://pbn-pomoc.opi.org.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=217Itemid=279&lang=pl.
11. *Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki*. Dz.U. 2010 nr 96, poz. 615 ze zm.
12. *Ustawa z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw*. Dz.U. 2015, poz. 249.